

Trh peněz a úloha centrální banky v ekonomice

Struktura přednášky

- Historie peněz
- Funkce peněz
- Nabídka peněz (MS) – empirická definice, peněžní agregáty
- Centrální banka (CB) a komerční banky a jejich funkce, účetní bilance CB a KB
- Kontroluje CB množství peněz (MS) v ekonomice?
 - *MS exogenní (pod kontrolou CB) - depozitní multiplikátor*
 - *MS endogenní (ovlivněna hospodářským cyklem)*
- Poptávka po penězích
- Trh peněz – rovnováha poptávky a nabídky
- Nominální a reálná úroková míra

Historie peněz

- Barterová směna (naturální směna) = výměnný obchod (jedno zboží či služba za druhé)

nevýhody: vysoké transakční náklady, obtížná dělitelnost

- Komoditní (zbožové) peníze

nevýhody: trvanlivost

Příklady:

starověký Babylon – obilí

starověká Čína – mušličky

Slované – plátno

- postupně se platidlem staly drahé kovy (první mince před 4500 lety)

Historie peněz (2)

- drahé kovy

výhody: snadná dělitelnost, stabilní množství (udržely si hodnotu), trvanlivost (skladovatelnost), akceptovatelnost

- papírové peníze

bankovky – nejdříve plně kryté zlatem či jiným drahým kovem (směnky)

dnes: tzv. peníze s nuceným oběhem, neexistuje jejich směnitelnost za drahé kovy

- depozitní peníze

FUNKCE PENĚZ

Prostředek směny

Obrázek 7

Za peníze kupujeme nebo prodáváme zboží.

Měřítko cen

Obrázek 8

Vyjadřujeme hodnotu a porovnáváme ceny.

Uchovatel hodnoty

Obrázek 9

Forma majetku, můžeme je uschovat a použít později.

rovnice směny

→ adekvátní množství peněz v oběhu je důležité pro bezporuchové fungování ekonomiky (každá transakce má svého prodávajícího a kupujícího)

hodnota nákupů za určité období = hodnota prodejů v daném období

$$M \cdot V = P \cdot Y$$

M = množství peněz v ekonomice v daném období

V = rychlost obratu peněz (kolik prodejů a koupí zprostředkuje během daného období 1 Kč)

P = cenová hladina

Y = reálný produkt

$$\% \Delta M + \% \Delta V = \% \Delta P + \% \Delta Y$$

% změna v množství peněz
+
% změna v rychlosti obratu peněz

=

% změna cenové hladiny
+
% změna reálného HDP

Kvantitativní teorie peněz

→ ceny zboží jsou závislé na množství peněz v oběhu (předp. exogenní MS)

- **v dlouhém období:**

Předp. $Y = Y^*$ a rychlost oběhu peněz (V) je stabilní →

růst MS vede pouze k růstu P (při stabilní rychlosti oběhu peněz)

neutralita peněz → peníze nemají v dlouhém období schopnost ovlivňovat reálné veličiny

*doporučení pro HP: MS by měla růst stejným tempem jako Y^**

Kvantitativní teorie a současnost

- řízení MS je opouštěný model měnové politiky vzhledem k omezené možnosti CB určovat množství peněz v oběhu (MS)
- mezi penězi a inflací neexistuje jednoduchý příčinný vztah (spojitost mezi MS a P je slabá i v současné inflační epizodě)

zásadní faktor cenové stability:

hospodářskopolitická očekávání (a reakce domácností a podniků na HP) a důvěryhodnost institucí

základní nástroj ČNB: úrokové sazby

Nabídka peněz – peněžní agregáty

empirická definice:

= množství peněz v ekonomice k danému časovému okamžiku

- Úzký peněžní agregát (M1) = oběživo a vklady na požádání
- Střední peněžní agregát (M2) = M1 + termínované vklady
- Široký peněžní agregát (M3) = M2 + repo operace,...

- liší se likviditou

Likvidita = stupeň připravenosti k platbám

Období	podíl oběživa na M1 (%)
31.12.2021	13,7
31.12.2020	13,9
31.12.2019	14,5
31.12.2018	14,4
31.12.2017	14,5
31.12.2016	15,0
31.12.2015	15,1
31.12.2014	15,4
31.12.2013	16,1
31.12.2012	16,6
31.12.2011	17,6
31.12.2010	17,7
31.12.2009	20,0
31.12.2008	21,8
31.12.2007	21,2
31.12.2006	22,3
31.12.2005	22,7
31.12.2004	23,1

Zdroj: ČNB, 29. 8. 2022

https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_sestuid=57208&p_strid=AAADA&p_lang=CS

Peněžní agregáty Eurozóny a ČNB

Pasiva	M1	M2	M3
Emitované oběživo	X	X	X
Jednodenní vklady	X	X	X
Vklady s dohodnutou splatností do 2 let		X	X
Vklady s výpovědní lhůtou do 3 měsíců		X	X
Repo operace			X
Akcie/podílové listy fondů peněžního trhu a papíry peněžního trhu			X
Emitované dluhové cenné papíry do 2 let			X

Centrální banka (CB) a její funkce

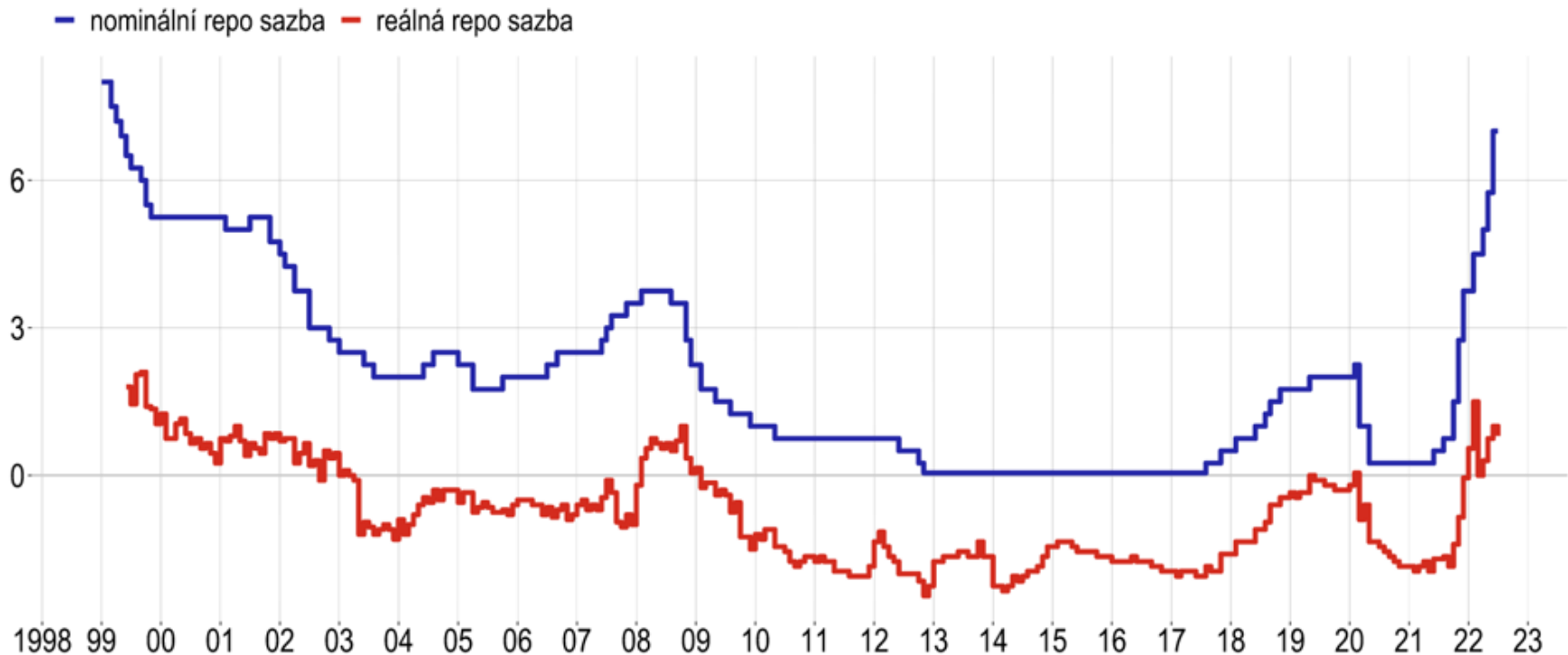
- zabezpečení finanční a cenové stability (režim cílování inflace)
- emise hotovostního oběživa (*množství a skladba je určena zákoným požadavkem bezporuchového oběhu*)
- stanovení *povinné míry rezerv (PMR)* a základních úrokových sazeb (ČNB: reposazba, lombardní a diskontní sazba)
- ? přes **měnovou bázi** ($MB = \text{oběživo} + \text{rezervy KB u CB}$) ovlivňuje nabídku peněz v ekonomice ?
- banka bank (KB si u CB ukládají rezervy, CB půjčuje KB)
- banka státu (vede účty vlády a provádí určité operace pro vládu)
- uděluje bankovní licence, provádí bankovní dohled, stanovuje pravidla obezřetného chování bank
- Určuje režim měnového kurzu, ovlivňuje kurz měny intervencemi na devizových trzích
- Spravuje devizové rezervy ČR (včetně zlatých rezerv)

Měnově politické nástroje ČNB

Aktuální měnověpolitické sazby

Název	Sazba	Platná od
<u>2T repo sazba</u>	7,00 %	23. 6. 2022
<u>Diskontní sazba</u>	6,00 %	23. 6. 2022
<u>Lombardní sazba</u>	8,00 %	23. 6. 2022

Vývoj 2T reposazby ČNB (%)

Zdroj: ARAD ČNB

Pozn.: Ex ante reálná sazba deflovaná inflačními očekáváními finančních trhů v horizontu 12 měsíců

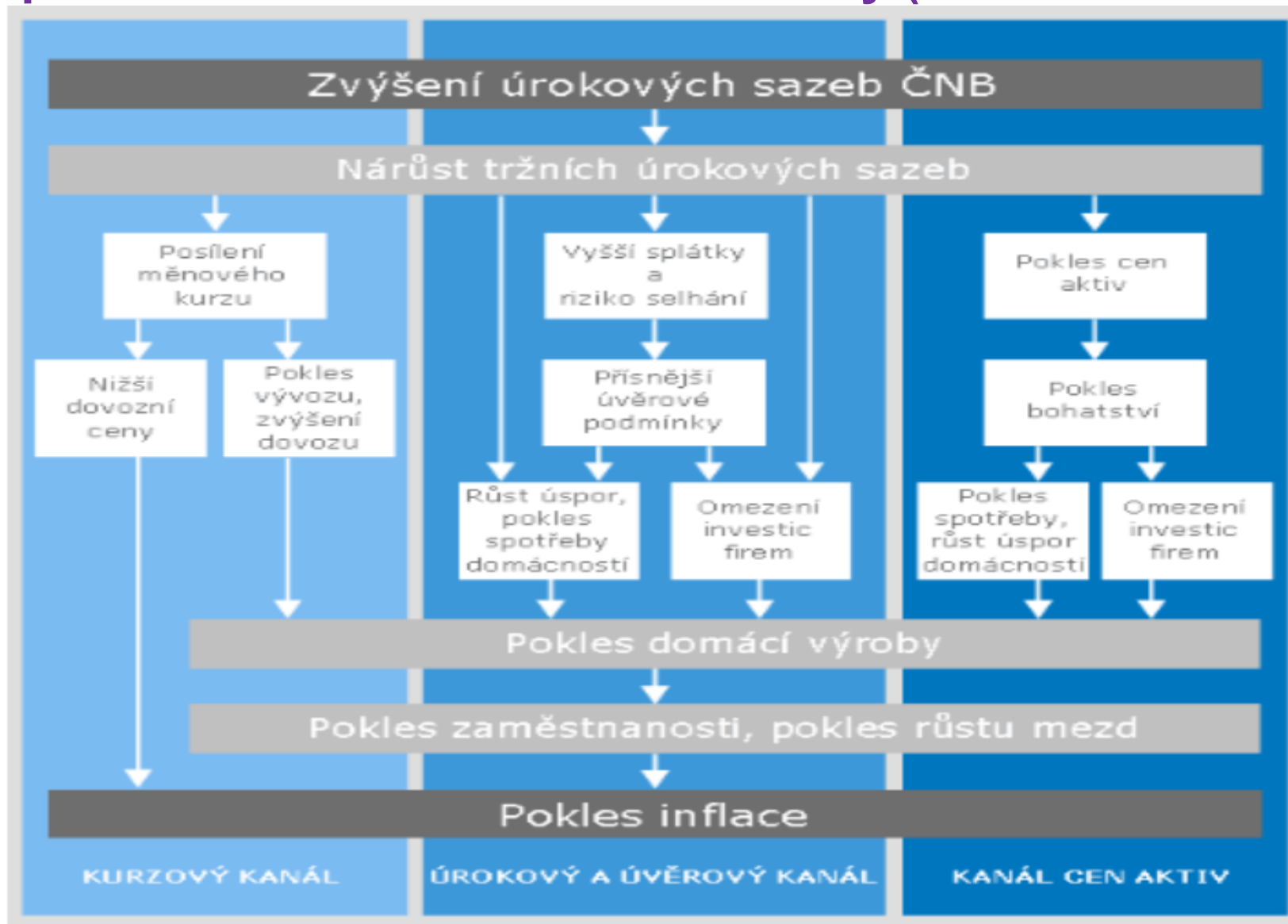
Zdroj: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Inflace-v-CR-cyklicky-ci-acyklicky-pribeh/

Měnověpolitické nástroje ČNB

Hlavní nástroj MP: operace na volném trhu (tzv. repooperace)

- **repo sazba (dvoutýdenní)** = max. úroková míra, za kterou KB ukládají přebytečnou likviditu u CB
 - ČNB na základě tzv. tendru prodává své CP a půjčuje si tak od KB na dva týdny (případně na 3 měsíce), pak zpětný nákup CP
- **diskontní sazba** = sazba za uložení přebytečné likvidity u CB přes noc (tj. na jeden den)
- **lombardní sazba** = sazba za půjčení peněz od ČNB přes noc (tj. na jeden den)

Dopad změn sazeb ČNB do ekonomiky (transmisní kanály)

změna krátkodobé úrokové sazby (růst reposazby ČNB)

úrokový a úvěrový kanál

- změna (\uparrow) krátkodobých úrokových sazeb na peněžním trhu
- změna v očekáváních o budoucím vývoji krátkodobých a dlouhodobých úrokových sazeb
- změna reálných úrokových sazeb (\uparrow) z půjček a vkladů \rightarrow vliv na rozhodování ekonomických subjektů ($\downarrow I$, $\downarrow C$, atd.)
- změny AD (\downarrow) a HDP (\downarrow) \rightarrow vliv na inflaci (\downarrow)

kurzový kanál

Přímý

\uparrow domácí úrokové sazby \rightarrow domácí měna a domácí aktiva jsou atraktivnější než zahraniční
 $\rightarrow \uparrow$ poptávka po domácí měně, zhodnocení (apreciace) domácí měny
 \rightarrow přímý vliv na inflaci přes nižší dovozní ceny

Nepřímý

Domácí zboží relativně dražší $\rightarrow \downarrow D$ po domácím zboží \rightarrow nižší AD a nižší HDP (\rightarrow nižší inflace)

Povinná míra rezerv (PMR)

- udává se obvykle v % jako podíl rezerv na celkovém množství vkladů
- vyjadřuje minimální poměr peněz (k celkovému objemu vkladů), které banky musejí mít k dispozici, aby byly schopny pokrýt nároky vkladatelů
- PMR (vklady KB u CB) jsou v ČR úročeny reposazbou

Účetní bilance centrální banky

aktiva	pasiva
vládní cenné papíry	hotovost v oběhu
úvěry komerčním bankám	rezervy komerčních bank
devizové rezervy	ostatní
ostatní	

Obchodní (komerční) banky

- firmy obchodující s penězi s cílem realizovat zisk

Typy bankovních operací:

Pasívní (KB je dlužníkem) → přijímání vkladů

Aktivní (KB je věřitelem) → poskytování úvěrů

Neutrální → poskytování finančních služeb (např. zřizování a vedení klientských účtů, platební a zúčtovací styk, nákup a prodej deviz, emise dluhopisů a akcií firem, apod.)

Účetní bilance komerční banky

aktiva	pasiva
rezervy u centrální banky	depozita (vklady)
úvěry	úvěry od centrální banky
cenné papíry	ostatní
ostatní	

Kontroluje CB nabídku peněz (MS)?

ANO → MS exogenní (pod kontrolou CB) – model depozitního multiplikátoru

SPÍŠE NE → MS endogenní (ovlivněna hospodářským cyklem)

Jak vznikají peníze v ekonomice – rozhovor s T. Holubem

https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/vlog-cnb/Jak-vznikaji-penize-v-ekonomice/

Měnová politika ČNB v prostředí vysokého přebytku likvidity v českém bankovním sektoru - prezentace P. Krále

https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/verejnost/.galleries/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/kral_20221012_praha.pdf

Ovlivňuje CB nabídku peněz (MS)?

EXOGENNÍ TEORIE PENĚZ (např. kvantitativní teorie) → **ANO**

- MS závisí na rozhodnutích CB a KB a na pravidlech obezřetného chování bank → **MS ovlivňována a kontrolována CB** → **MS je *exogenní* veličina** (tj. daná ekonomice zvnějšku, kontroluje ji CB)

Ovlivňuje CB nabídku peněz (MS) ?

TEORIE ENDOGENNÍ MS (postkeynesiánci) → SPÍŠE NE

- peněžní nabídka (MS) se přizpůsobuje potřebám ekonomiky bez zásahu CB

↑ HDP → ↑ MS

– MS je vytvářena zejména poptávkou firem a domácností po úvěrech a ovlivněna ochotou bank půjčovat (*k poskytnutí úvěru přitom komerční banka nemusí mít k dispozici vklady jiných klientů*)

Tvorba depozitních peněz

(teorie depozitního multiplikátoru)

Jak vznikají depozitní peníze?

- *v KB transakcemi mezi KB a nebankovními subjekty*

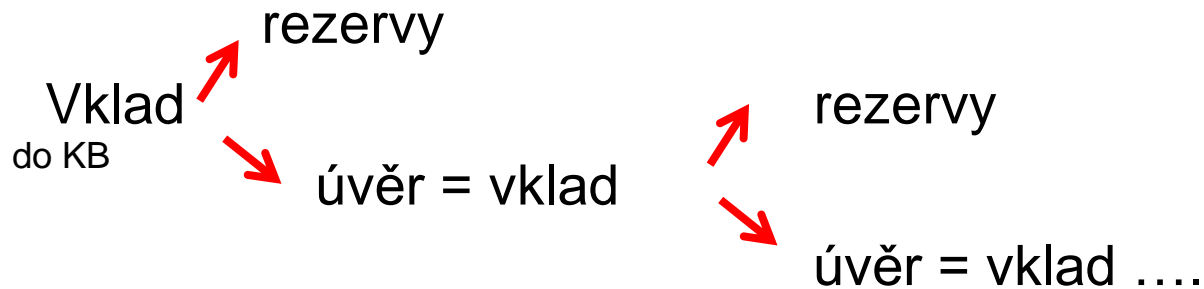
→ **PROČ A JAK?**

- **částečné krytí vkladů (systém částečných rezerv)** → banky drží jen část vkladů (PMR), zbytek poskytnou zájemcům o úvěry, které se vracejí do bank v podobě vkladů,...

Předpoklady:

- banky drží pouze povinné minimální rezervy
- každý příjemce úvěru uloží úvěr na svůj účet nebo použije k platbě

Jak vznikají depozitní peníze?

Jednoduchý depozitní multiplikátor = $1 / \text{PMR}$

→ udává, kolik dodatečných Kč vznikne úvěrovou činností obchodních bank z vkladu 1 Kč

předpoklady modelu depozitního multiplikátoru:

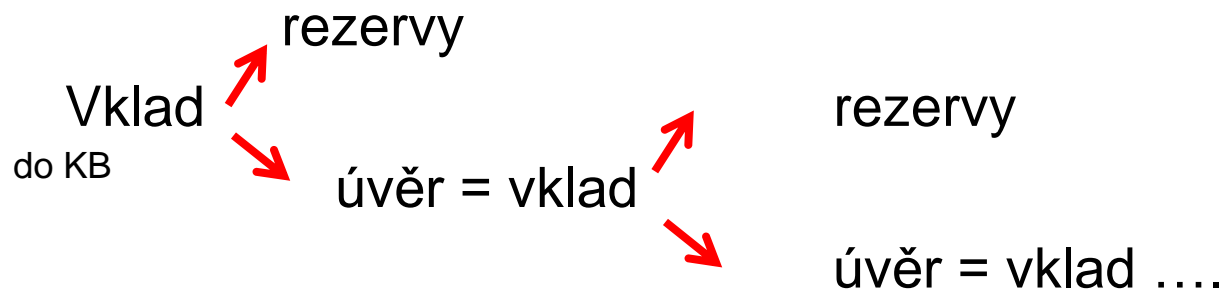
- množství rezerv v bankovním sektoru je limitující omezení pro poskytování úvěrů
- CB skrze měnovou bázi cíluje peněžní zásobu (MS)

předpoklady max. účinnosti procesu: KB nedrží přebytkové rezervy, nedochází k úniku do hotovosti

$$\text{Změna depozit} = \frac{1}{\text{sazba povinných minimálních rezerv}} * \text{prvotní vklad}$$

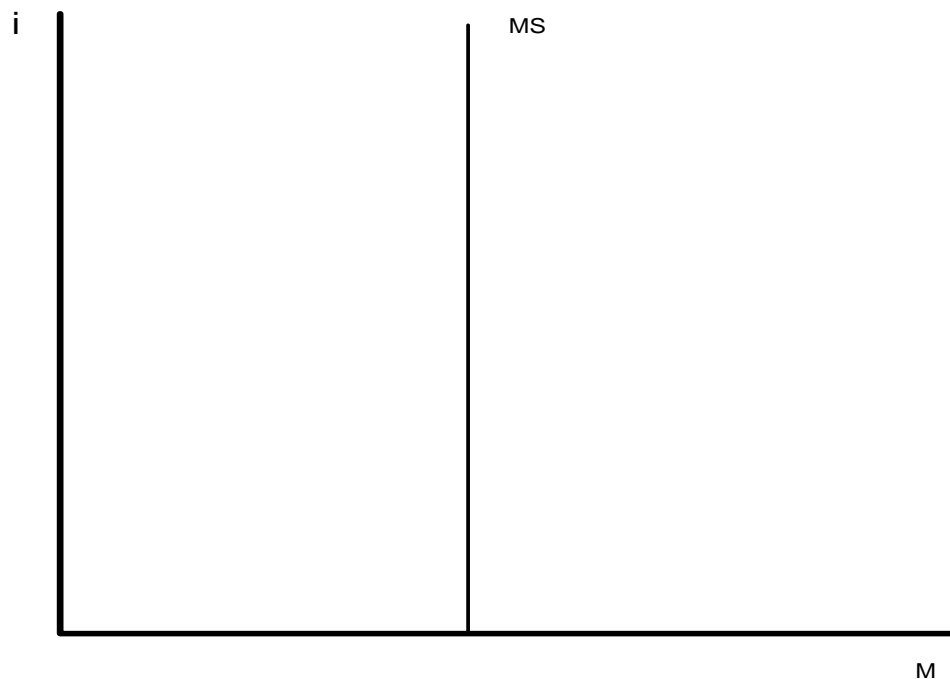
Jak CB ovlivňuje tvorbu depozitních peněz?

Impuls od CB (operace na volném trhu, např. nákup dluhopisů od KB) → změna struktury aktiv KB → KB nedrží nadbytečné rezervy a poskytne úvěr → úvěry generují vklady

Nabídka peněz (MS) v modelu depozitního multiplikátoru _exogenní přístup

předp. MS exogenně daná (daná CB, která cíluje peněžní zásobu),
neex. dobrovolné rezervy
MS nezávisí na úrokové míře

tvorba depozitních peněz – příklad

(bude vysvětlen na semináři)

- CB nakoupí státní cenné papíry (obligace) od komerční banky za 100 mil.Kč → *změna měnové báze (zvýšení rezerv KB u CB)*
- *účetní bilance CB*

AKTIVA (změna aktiv)		PASÍVA (změna pasív)	
obligace	plus 100	rezervy KB	plus 100

účetní bilance KB

AKTIVA (změna aktiv)		PASÍVA (změna pasív)	
PMR	100	vklady	bez změny
cenné papíry	– 100		

Tvorba depozitních peněz - příklad

- KB nyní drží přebytečné rezervy ve výši 100 →
Za jakých podmínek vzniknou nové depozitní peníze ?

- a) poskytne úvěr ve výši 100
- b) vypůjčené peníze jsou opět uloženy v dané KB (tj. neexistuje „únik do hotovosti“, resp. nemění se objem oběživa v ekonomice), $PMR = 2 \%$

zjednodušující předpoklady:

- *existence jedné komerční banky*
- *maximální účinnost celého procesu*

Tvorba depozitních peněz v KB – příklad

PMR = 2 %

změny v účetní bilanci KB

AKTIVA (změna aktiv)		PASÍVA (změna pasív)	
PMR	- 100	vklady	bez změny
poskytnuté úvěry	100		

→ změna struktury aktiv v KB

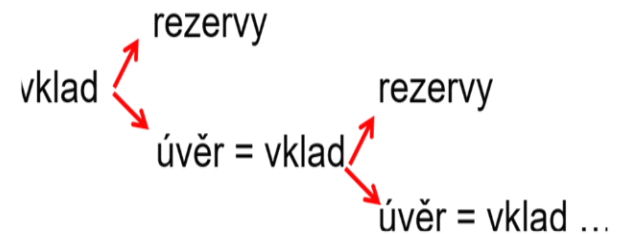
AKTIVA (změna aktiv)		PASÍVA (změna pasív)	
PMR	2	vklady	100
poskytnuté úvěry	98		

→ začíná tvorba depozitních peněz

AKTIVA (změna aktiv)		PASÍVA (změna pasív)	
PMR	1,96	vklady	98
poskytnuté úvěry	96,04		

AKTIVA (změna aktiv)		PASÍVA (změna pasív)	
PMR	1,92	vklady	96,04
poskytnuté úvěry	94,12		

AKTIVA (změna aktiv)		PASÍVA (změna pasív)	
PMR	1,8824	vklady	94,12
poskytnuté úvěry	92,2376		

Tvorba depozitních peněz - příklad

výsledná změna v účetní bilanci KB vyvolaná nákupem obligací centrální bankou ve výši 100 mld. (PMR = 2 %)

<i>AKTIVA (změna aktiv)</i>		<i>PASÍVA (změna pasív)</i>	
<i>PMR</i>	100	<i>vklady</i>	5 000
<i>poskytnuté úvěry</i>	4 900		

Tvorba depozitních peněz

shrnutí příkladu

STADIUM	NOVÁ DEPOZITA	NOVÉ ÚVĚRY	NOVÉ REZERVY
1.	100	98	2
2.	98	96,04	1,96
3.	96,04	94,12	1,92
4.	94,12	92,2376	1,8824
celkem	5000	4900	100

- $\Delta \text{depozit (vkladů)} = \text{multiplikátor, tj. } (1/\text{PMR}) \times \text{IMPULS } (\Delta \text{MB})$

PROČ CB NEMÁ MOŽNOST KONTROLOVAT MS?

- nemá pod kontrolou vklady domácností v KB
- nemá pod kontrolou výši úvěrů poskytovaných KB a jejich dobrovolné rezervy
- mezinárodní mobilita peněz ztěžuje kontrolu domácí MS

JE MS exogenní či endogenní?

- platí **OBOJÍ**
- CB ovlivňuje operacemi na volném trhu, tj. nákupem (či prodejem) dluhopisů, rezervy KB u CB a jejich schopnost poskytovat úvěry (CB nakoupí dluhopisy → KB mají větší zdroje a poskytnou úvěry → růst vkladů → růst MS → růst nominálního HDP)
- MS je automaticky ovlivňována hospodářským cyklem ekonomiky (tj. vývojem reálného HDP) **BEZ ZÁSAHU CB**

(růst reálného HDP → růst vkladů → růst MS → růst nominálního HDP)

Poptávka po penězích

= množství peněz (peněžní zůstatky), které domácnosti a firmy chtějí držet v **LIKVIDNÍ FORMĚ** při určité úrokové míře a při určitém důchodu (produktu)

= klesající fce i (úroková míra = náklad držby peněz)

Nominální peněžní zůstatky = dané množství peněz

Reálné peněžní zůstatky = kupní síla peněz (tj. M/P), jsou očištěny od inflace

Kupní síla peněžní jednotky se mění aneb „stovka a co za ni“

1929

- 100 = 19 hodin práce
- 34 bochníků chleba
- 49 litrů mléka
- 111 vajec
- 66 půllitrů piva
- 25 návštěv u pánského kadeřníka
- 10 návštěv divadel

2016

- 100 = 40 minut práce
- 5 bochníků chleba
- 5,5 litrů mléka
- 35 vajec
- 9 půllitrů piva
- 1 návštěva u pánského kadeřníka
- 0,75 návštěvy kina

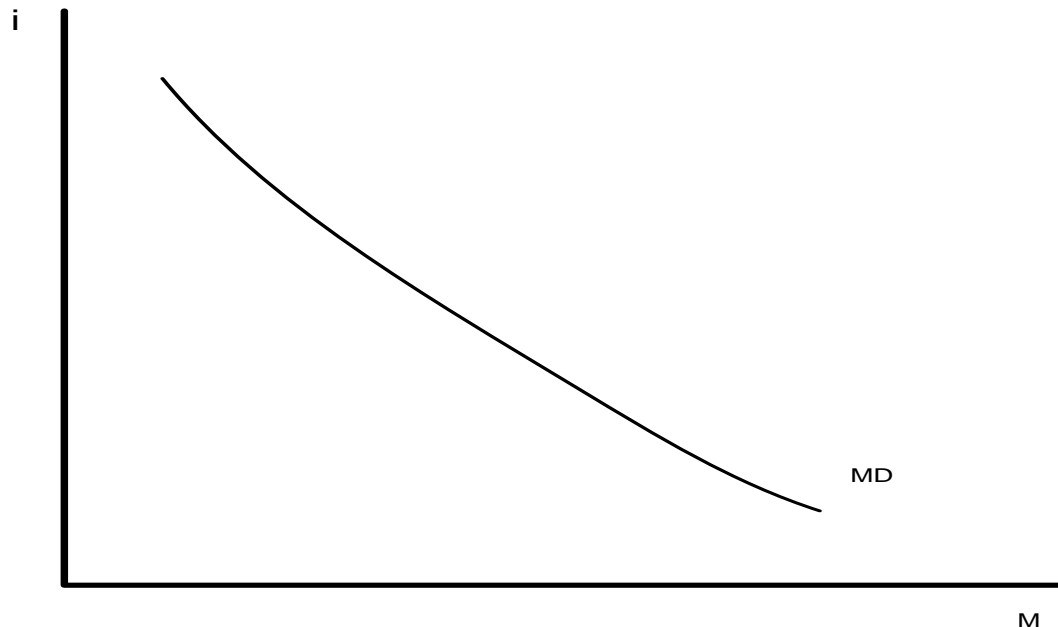
Poptávka po penězích

- Motivy držby peněz:

Transakční → souvisí s fcí peněz jako prostředku směny

Opatrnostní → zabezpečení proti nepředvídatelným událostem

Spekulační (majetkový) → souvisí s fcí peněz jako uchovatele hodnoty
(předp. 2 aktiva: peníze, obligace), i (úroková míra) = náklad držby peněz → klesající MD

keynesova MD_spekulační motiv

→rozhodujeme se, v jaké formě budeme držet své bohatství (PENÍZE V BANCE NA BÚ NEBO RADĚJI OBLIGACE?)

Peníze v hotovosti: + bezrizikovost, **vysoká likvidita**
 - nulový výnos (za předp. nulové míry inflace)

CP (obligace): + přinášejí výnos
 - riziko a kolísání ceny (nepřímá závislost mezi mírou výnosu z CP, resp. úrokovou mírou, a cenou CP)

PROČ? →míry výnosu z alternativních aktiv se díky tržním procesům vyvíjejí podobně

$$\text{míra výnosu dluhopisu} = \frac{\text{kupónová platba (výnos)}}{\text{cena dluhopisu (PV)}}$$

$$PV \text{ (souč. hodnota bud. výnosů)} = \frac{\text{výnos}}{\text{úroková míra (r)}}$$

(perpetuita, resp. věčná renta)

keynesova MD_spekulační motiv → klesající MD

při rozhodování, jestli držet bohatství v penězích či obligacích, má zásadní vliv **OČEKÁVÁNÍ** vývoje ceny dluhopisů, resp. úrokové sazby

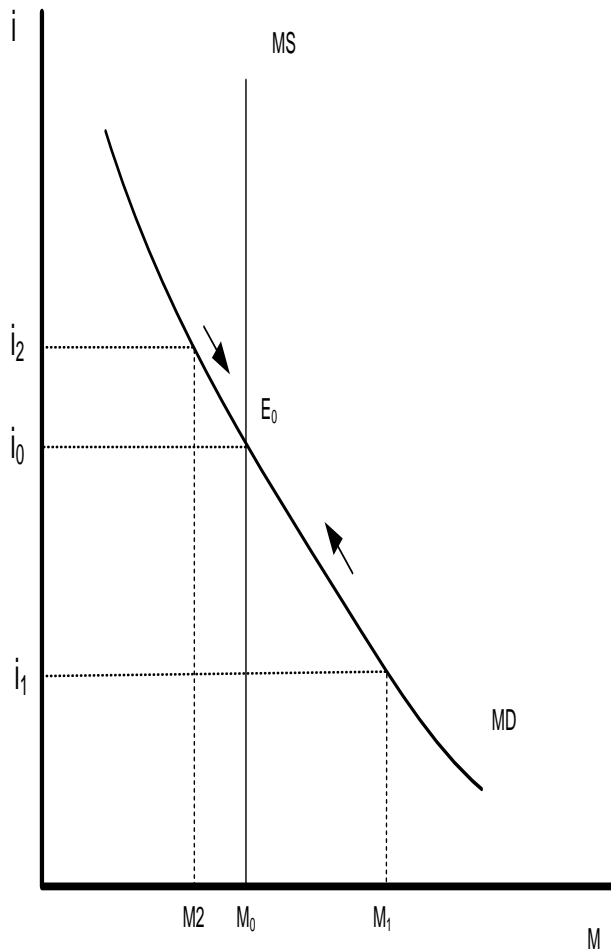
- úr.sazba příliš nízká (a **je očekáváno její zvýšení**) → *velká držba peněz ze spekul. důvodů* (obligace jsou příliš drahé a teď se je nevyplatí kupovat)
- úr.sazba vysoká (a **je očekáváno její snížení**) → *malá držba peněz ze spekul. důvodů* (obligace jsou nyní levné a teď se je vyplatí kupovat)

Alternativní vysvětlení ↓ MD (úroková sazba = náklad držby peněz)

- úr.sazba nízká → náklady držby peněz v hotovosti jsou nízké → *velká držba peněz*
- úr.sazba vysoká → náklady držby peněz jsou vysoké → *malá držba peněz*

rovnováha na trhu peněz

model jednoduchého multiplikátoru (CB cíluje MS)

při i_2 : nerovnováha na trhu peněz $\rightarrow MS > MD$ (ek. subjekty umísťují přebytečnou likviditu do dluhopisů)

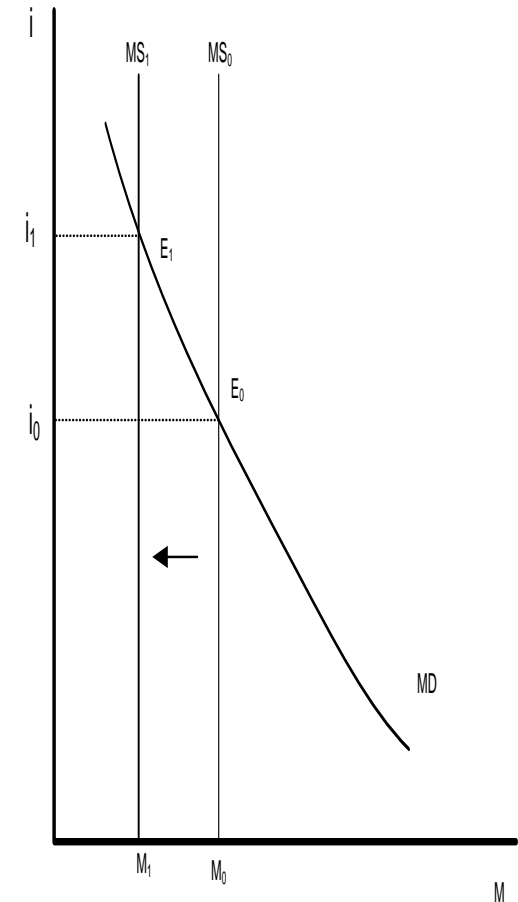
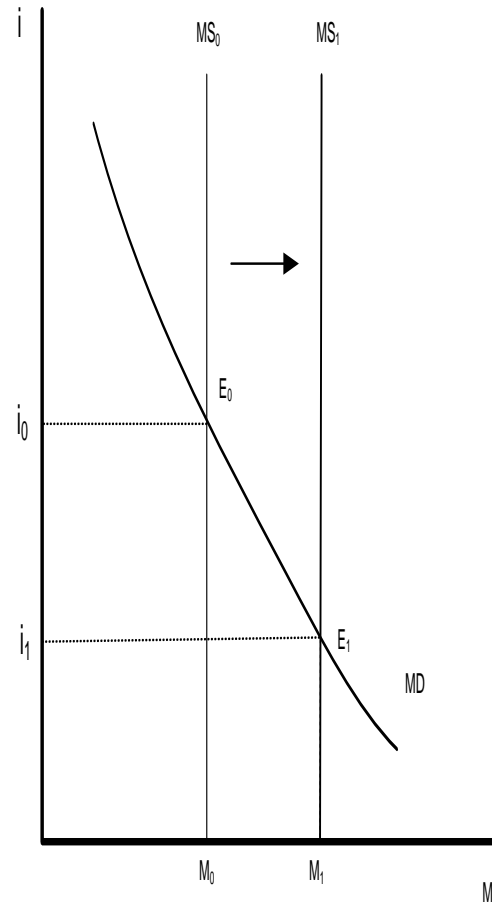
na trhu obligací: $S < D \rightarrow$
zvýší se cena obligací,

při i_1 : $MS < MD$ (ek. subjekty získávají dodatečnou likviditu prodejem dluhopisů)

na trhu obligací: $S > D \rightarrow$
klesne cena obligací,

Změny nabídky peněz (MS)_exogenní přístup (model jednoduchého multiplikátoru)

↑MS →
domácnosti a
firmy umísťují
přebytečnou
likviditu do
dluhopisů →
↑cena dluhopisů
→ ↓míra výnosu
z dluhopisů i
úroková míra

Nepřímé nástroje monetární politiky CB (↑MS)

- *základní nástroj ČNB: snížení reposazby*
- **Operace na volném trhu → CB nakoupí vládní cenné papíry (bezhotovostně)**
- CB poskytne úvěr komerční bance
- CB sníží sazbu PMR
- CB nakoupí vládní cenné papíry za hotovost

Nepřímé nástroje monetární politiky CB (↓MS)

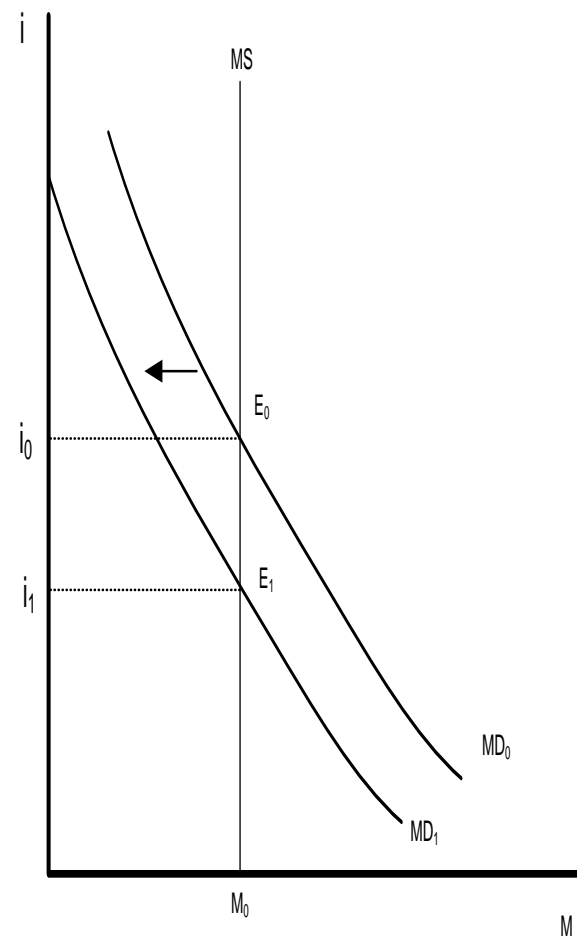
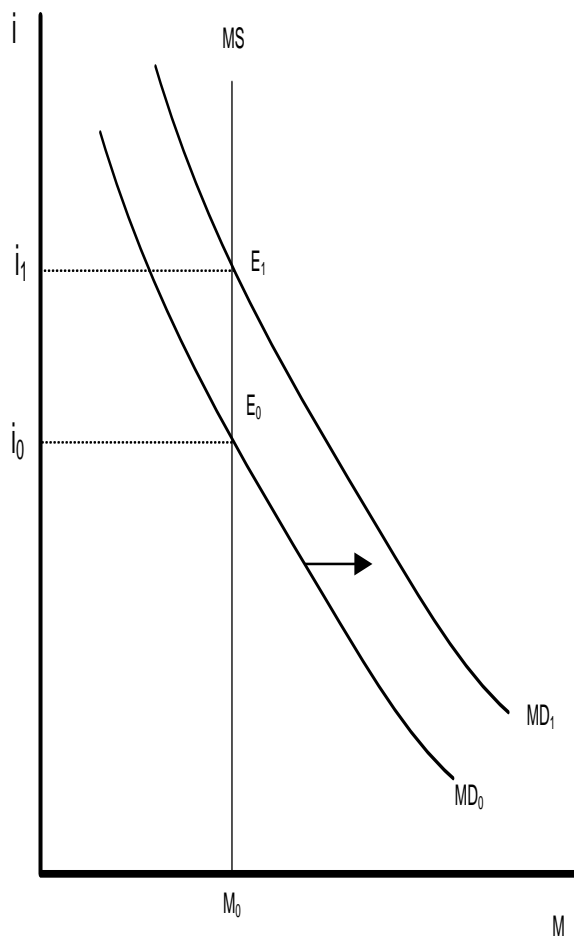
- ***Základní nástroj ČNB: zvýšení reposazby***
- operace na volném trhu → CB prodá vládní (vlastní) cenné papíry (bezhotovostně)
- KB splatí úvěr poskytnutý CB
- CB zvýší sazbu PMR
- CB prodá vládní cenné papíry za hotovost

pro zájemce: kvantitativní uvolňování

= netradiční expanzivní měnová politika používaná v podmínkách velmi nízkých úrokových sazeb, kdy tradiční měnově politické nástroje nefungují (Japonsko, USA - FED, ECB)

- CB rozšiřuje MB a nakupuje státní dluhopisy → důsledky:
 - růst likvidity finančního systému (růst rezerv KB u CB) a pokles výnosnosti dluhopisů
 - signál v podobě odhodlání tlačit na růst inflace, který by se mohl promítnout do vyšších inflačních očekávání (vyšší inflační očekávání a nižší nominální výnosnosti dlouhodobých aktiv → nižší dlouhodobé reálné úrokové míry → růst spotřeby a investic)
- pokud CB přímo nakupuje státní dluhopisy a stát použije takto získané peníze ke krytí schodků státního rozpočtu → **monetizace dluhu**

Změny poptávky po penězích (MD)

změny MD

graficky: posun MD, tj. subjekty chtějí držet jiné množství peněz při dané úrokové sazbě (předp. $\uparrow MD$, tj. posun doprava)

- \uparrow HDP
- \uparrow cenové hladiny
- \uparrow *transakcí a plateb zajišťovaných penězi*
- \uparrow *počtu firem v ekonomice*
- *změna platebních zvyklostí*
- *finanční inovace (urychlení plateb. styku - $\downarrow MD$)*
- *změna preferencí při rozhodování o struktuře portfolia*

nominální a reálná úroková míra

$$i_R = i_N - \pi$$

- Úroková míra = úrok/vypůjčená suma peněz
- i_n = % přírůstek z uložené částky
- i_r = % změna kupní síly

PŘÍKLAD

Uložíme 1000 Kč na 1 rok při $i_n = 2\%$, tj. po roce si vybereme 1020 Kč. Míra inflace (π) v okamžiku výběru je 3% → zboží, které stálo před rokem 1000 Kč, stojí nyní 1030 Kč → reálná úroková míra je záporná, tj. uložené peníze přinášejí negativní reálný výnos (koupíme si méně).

Pro zájemce: Co je bitcoin?

= kryptoměna, která funguje

od r. 2012 ve vlastní digitální platební síti jako platidlo

vznik bitcoinu: tzv. těžbou (potvrzením transakce)

Typické rysy:

- decentralizace (nikdo by neměl získat možnost síť ovlivňovat a regulovat)
- konečné množství (v r. 2140 má být vytěženo 21 mil. ks)
- směnitelnost na USD (možnost využít B jako spekulativní investici)

Vynálezcem „B“ je tajemný Satoši Nakamoto – spekuluje se o Australanu Craigu Stevenu Wrightovi i E. Muskovi (obojí zpochybněno)

Socha Satoshi Nakamoto, Graphisoft Park, Budapešť
https://cs.wikipedia.org/wiki/Satoshi_Nakamoto